

हत्कथा and वासवदत्ता), or having no second or equal, incomparable, matchless; धिया निबद्धेयमतिद्वयी कथा K. 5.

अतिधन्वन् *m.* [अत्युत्कृष्टं धनुर्यस्य]
1 An unrivalled archer or warrior.
-2 That which surpasses a मरु or desert [धन्वान् अतिक्रान्तः].

अतिधृतिः *f.* [अतिक्रान्ता धृतिः अष्टादश-क्षरपादां वृत्तिः एकाक्षराधिक्यात्] 1 N. of a class of metres belonging to the अति-च्छन्दस् group, consisting of 4 lines with 19 syllables in each (षट्सप्तति-स्त्वतिधृतिः). -2 Nineteen.

अतिनाष्ट *a.* Ved. Out of danger.
अतिनिचु (वृ) त् *f.* N. of a Vedic metre of 3 Pādas, the number of syllables in each being respectively 7, 6 and 7; (षट्कः सप्तकयोर्मध्ये स्तो-तृणां विवाचीति । यस्याः सातिनिचुनाम गायत्री द्वि-दशाक्षरा).

अतिनिद्रा Excessive sleeping.
-द्र *a.* 1 Given to excessive sleep. -2 Without sleep, sleepless. -द्र *ind.* Past sleeping time (निद्रा संपति न यु-ज्यते).

अतिनिर्हारिन् *a.* Very attractive (as an attributive of smell); आ-मोदः सोऽतिनिर्हारी Ak.

अतिनौ-नु *a.* [अतिक्रान्तो नावः] Dis-embarked, landed.

अतिपंचा [पंचवर्षमतिक्रान्ता] A girl past five.

अतिपत् 1 P. 1 To pass over; neg-lect; omit, transgress. -2 To fly by, beyond, or over; to cross - *Caus.* 1 To delay, neglect; see अतिपात्य below. -2 To disrespect, offend; ये सत्यमेव हि गु-रून् अतिपातयन्ति Mu. 3. 34 transgress, vio-late; अतिपातितकालसाधना Ki. 2. 42. -3 To cause to fly past or by. -4 To make ineffectual; संशमनमेवं संशोधन-मतिपातयति Susr. -4 To snatch away, drag away.

अतिपतनं Flying past or beyond; omission, neglect, missing, trans-gressing; exceeding, going beyond due bounds.

अतिपातः Passing away, lapse (of time); अहो कालं तः Māl. 2. -2 Neg-lect, omission; transgression; न चे-दन्यकार्यातिपातः S. 1 if no other duty be neglected thereby, if it should not interfere with (the discharge of) any other duty; deviation from established laws or customs. -3 Befalling, occurrence; दुःखातिपा-तेन कलुषीक्रियते K. 289; जलधारातिपा-तः 302 falling. -4 Ill-treatment, or

usage. -5 Opposition, contrariety.

अतिपाति *pp.* 1 Put off, delayed &c. -2 Quite or entirely broken; अ-स्थितिः शेषतश्छिन्नमतिपातितम् Susr. -तं Complete fracture of a bone.

अतिपातिन् *a.* 1 Acute, running a rapid course. -2 Surpassing in speed, swifter than (in comp.); ततार विद्याः पवनमतिपातिभिर्दिशो हरिश्चि-हर्षितामिदंश्वरः R. 3. 30.

अतिपात्य *pot. p.* To be delayed or put off; काममनतिपात्यं धर्मकार्यं देवस्य S. 5.

अतिपत्रः [अतिरिक्तं बृहत् पत्रं यस्य] The teak tree, or the हस्तिकंदवृक्ष.

अतिपथिन् *m.* A better road than common, a good road.

अतिपद् 4 A. 1 To go beyond; spring over. -2 To neglect, omit, transgress. - *Caus.* To allow to pass by.

अतिपद *a.* [अतिक्रान्तः पदं] 1 Having no feet. -2 Too long by one foot.

अतिपत्तिः *f.* 1 Going beyond, pass-ing, lapse; देशकालातिपत्तौ च गृहीत्वा स्वयमप्येत् Y. 2. 169. -2 Non-per-formance, failure; लिङ्गनिमित्ते लङ् क्रियातिपत्तौ P. III. 3. 139 (the con-ditional is used instead of the potential, when the non-perform-ance of an action is implied). -3 [पत्तिः अतिक्रान्तः] One surpassing a foot-soldier.

अतिपन्न *p. p.* Gone beyond, trans-gressed, missed, past &c.

अतिपरिचयः Excessive familiar-ity or intimacy; Prov. अतिपरिचया-द्वज्जा 'Familiarity breeds contempt.'

अतिपर *a.* One who has van-quished his enemies. -रः A great or superior enemy.

अतिपरोक्ष *a.* 1 Far out of sight, not discernible; °वृत्ति obsolete (words). -2 Not hidden, visible.

अतिपातकं A very heinous sin, incest, (मातृगमनं दाहिगमनं स्तुषागमनं, पुत्रपितृश्वशुरगमनं च स्त्रीणां, अतिपातका-नि उच्यन्ति).

अतिपादनिचु (वृ) त् *f.* N. of a Vedic Metre of 3 pādas, the num-ber of syllables in each being respec-tively 6, 8 and 7.

अतिप्रबंधः Great continuity; प्रहितास्त्रवृद्धिः R. 3. 58 very rapid-ly or in rapid succession.

अतिप्रगे *ind.* Very early in the morning, in the early dawn Ms. 4. 62.

अतिप्रवृद्ध *a.* 1 Overbearing Ms. 9. 320. -2 Grown very much.

अतिप्रश्नः [अतिक्रम्य मर्यादां प्रश्नः] A question about transcendental truths; a vexatious or extravagant question that is asked though a satis-factory reply has already been given; e.g. Valāki's question to Yājñavalkya about Brahma in बृहदारण्यकोपनिषद्.

अतिप्रसंगः, -प्रसङ्गः *f.* 1 Excessive attachment; नातिप्रसंगः प्रमदाद्यु कार्यः Pt. 1. 187; स्त्रीष्वतिप्रसंगात् Dk. 101. -2 Over-rudeness, impertinence; तद्विर-मातिप्रसंगात् U. 5; मा भूत्पुनर्बत कथं वि-दतिप्रसंगः Mv. 3. 16 indiscretion or imprudence; यदेतावतः परिभवातिप्रसंग-स्य तुल्यं स्यात् Mv. 5 an insult. -3 Extraordinary or unwarrantable stretch of a (grammatical) rule, or principle; also = अतिव्याप्ति q. v. -4 A very close contact; अतिप्रसंगाद्दि-हितागसो मुहुः Ki. 8. 33 (अविच्छेदसंगः). -5 Prolixity; अलमतिप्रसंगेन Mu. 1.

अतिप्रेषितं The time after the ceremony in which the प्रैष Mantras are used.

अतिप्राढा A girl who has at-tained a marriageable age, a grown-up girl.

अतिबल *a.* Very strong or power-ful; जयत्यतिबलो रामो लक्ष्मणश्च महाबलः Rām. -लः An eminent or match-less warrior (अतिरथ). -लं 1 Great strength or power. -2 A power-ful army. -ला 1 N. of a medicinal plant, Sidonia Cordifolia and Rhom-bifolia. -2 N. of a powerful charm or lore taught by Visvāmītra to Rāma: -गृहाण द्वे इमे विद्ये बलमतिबलां तथा । न ते भ्रमो जरा बाभ्यां भविता नांगवैक-तम् ॥ न च सुप्तं प्रमत्तं वा धर्षयिष्यति नैर्ऋताः । न च ते सद्दशी राम वीर्येणान्यो भविष्यति ॥ स-देवनरानेव लोकेष्विह पुमांसिषु । न सौभाग्ये न दाक्षिण्ये न बुद्धिभूतिपौरुषे ॥ नोचरो प्रातिप-त्तये त्वत्तुल्यो वा भविष्यति । एतद्विद्याद्वयं प्रा-प्य यश्चाव्ययमाप्स्यति ॥ बलमतिबलां चैव ज्ञानविज्ञानमातरौ । क्षुत्पिपासे च ते राम नात्यर्थं पीडयिष्यतः ॥ जयश्च दुर्गकांतारपदेशेष्वटवीषु च । सारतां विषु लोकेषु गमिष्यसि तत्र राघव ॥ पितामहसुते श्वेते विद्ये चायुर्बलावरे । See R. 11. 9 also. -3 N. of one of Daksha's daughters.

अतिबालक *a.* Childish, puerile. -कः An infant.

अतिबाला [अतिक्रान्ता बाल्यावस्थां] A cow two years old; वर्षमात्रा तु बाला स्यादतिबाला द्विवर्षिकी .

अतिब्रह्मचर्य Over-continence, or abstinence (opp. अतिमैथुनं). -र्थः [अतिक्रान्तो ब्रह्मचर्य] One who has